

**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРЫ ҲӘМ ОРТА АРНАЎЛЫ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ**

**БЕРДАҚ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҚАЛПАҚ МӘМЛЕКЕТЛИК УНИВЕРСИТЕТИ**

**«Бақсы, жыраў ҳәм дэстан атқарыўшылық мектеплериниң
раўажланыўының тарийхий-теориялық ҳәм әмелий мәселелери»
атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРЫ

(Нөкис, 26-апрель, 2022 жыл.)

**«Бахши, жиров ва дoston ижрочилик мактабларининг
ривожланишининг тарихий-назарий ва амалий масалалари» республика
илмий-назарий, амалий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРИ

(Нукус, 26-апрель, 2022 йил.)

МАТЕРИАЛЫ

**Республиканская научно-практическая, теоретическая
конференция «Историко-теоретические и практические вопросы
развития школ бакши, сказителя и исполнительства эпоса»**

(Нукус, 26-апрель, 2022 год.)

**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРЫ ҲӘМ ОРТА АРНАЎЛЫ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ**

**БЕРДАҚ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҚАЛПАҚ МӘМЛЕКЕТЛИК УНИВЕРСИТЕТИ**

**«Бақсы, жыраў хәм дәстан атқарыўшылық мектеплеринин
раўажланыўының тарийхий-теориялық хәм әмелий мәселелери»
атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРЫ

(Нөкис, 26-апрель, 2022 жыл.)

**«Бахши, жиров ва дoston ижрочилик мактабларининг
ривожланишининг тарихий-назарий ва амалий масалалари» республика
илмий-назарий, амалий конференция**

МАТЕРИАЛЛАРИ

(Нукус, 26-апрель, 2022 йил.)

МАТЕРИАЛЫ

**Республиканская научно-практическая, теоретическая
конференция «Историко-теоретические и практические вопросы
развития школ бакши, сказителя и исполнительства эпоса»**

(Нукус, 26-апрель, 2022 год.)

Ўзбекистон Республикасы Министрлер Кабинетининг 2022 жыл 7-марттағы 101-Ғ-санлы Бийлиги ҳам Ўзбекистон Республикасы Жоқары ҳам орта арнаўлы билим министрлигининг 2022-жыл 14-марттағы 97-санлы буйрығы тийкарында «**Бақсы, жыраў хэм дэстан атқарыўшылық мектеплерининг раўажланыўының тарийхий-теориялық хэм әмелий мәселелери**» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материаллары. Нөкис. Голд принт баспаханасы 2022 ж. 271 бет.

«Бақсы, жыраў хэм дэстан атқарыўшылық мектеплерининг раўажланыўының тарийхий-теориялық хэм әмелий мәселелери» атамасындағы республикалық илимий-әмелий конференция материалларына Республикамыздың жоқары хэм орта арнаўлы оқыў орынлары профессор-оқытыўшылары, докторантлар, магистрантлар, студентлер хэм улыўма орта билим бериў мектеплери оқытыўшыларының илим-изертлеў хэм көркем өнер хэм тәлим-тәрбия мәселелерине арналған илимий баянатлары киргизилген.

Қарақалпақ мәмлекетлик университети Оқыў-методикалық Кеңесининг қарары менен 2022-жыл 2-апрель күнги мәжлисинде көрип шығылды хэм №8/6.6-санлы ис қағазы менен баспаға усыныс етилди.

Шөлкемлестириўши комитет баслығы:

1. **Реймов А.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети ректоры, тех.и.д.

Шөлкемлестириўши комитет ағзалары:

2. **Турдымамбетов И.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Илимий ислер хэм инновациялар бойынша проректор,

3. **Низаматдинов Қ.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Илимий изертлеўлер-инновациялар хэм илимий-педагог кадрлер таярлаў бөлими баслығы

4. **Өтегенов Х.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер факультети деканы т.и.докторы (PhD).

5. **Аяпов С.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы баслығы

6. **Абатов Ж.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы үлкен оқытыўшысы

7. **Пирназаров С.** Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети Көркем өнер кафедрасы ассистент оқытыўшысы

Еслетпе: Топламда берилип атырған материаллардағы мағлыўматлардың исенимлиги хэм мазмунына авторлар жуўапкер.

Нағметова Гулзар. КОМПОЗИТОРЛАР ДӨРЕТИЎШИЛИГИНДЕ БАЛАЛАР ҚОСЫҚЛАРЫ ХӘМ ОЛАРДЫҢ КӨРКЕМ МУЗЫКАЛЫҚ АНАЛИЗИ.....	139
Usenova Azima. BAYRAMLAR HA'M MĀDENIY ILAJLAR TŪRLERI HAQQINDA.....	141
Gŭlchira Xodjametova. QARAQALPAQ MUZĪKA MĀDENIYATINIŃ KŌP QĪRLĪ TALANT IYESI.....	145
Юсупбаев Махмут. ҚАРАҚАЛПАҚСТАНДА ХҮЖЖЕТЛИ ФИЛЬМЛЕРДИҢ АЛЫНЫЎЫ ТАРИЙХЫ.....	148
Серимбетов Расул, Абатов Жалғасбай. РЕҢЛЕР ТАБИЯТЫ ХӘМ ОЛАРДЫҢ ИНСАН ПСИХОЛОГИЯСЫНА ТӘСИРИ.....	150
Xalmuratova Azoda. MADANIYAT VA SAN'AT SOHASIDA ILMIY TADQIQOTNI RIVOJLANTIRISH VA YUKSALTIRISHNING DOLZARB MASALALARI.....	154
Baybosinova Seniya. MIZDAXKAN KOMPLEKSI TARIXI.....	156
Абдимуратова Н.П, Турымбетова С.М. ЖАСЛАРҒА (ПОЛИГЛОТИК) КӨП ТИЛДИ БИЛИЎ, ТИЛДИҢ, СӨЗДИҢ ИНСАН ӨМИРИНДЕГИ ӘХМИЙЕТИ ХАҚҚЫНДА ТҮСИНИК БЕРИЎ.....	158
Абдимуратов Ж.П. БЕРДАҚ-УЛЛЫ ОЙШЫЛ, ШАЙЫР, ПЕДАГОГ.....	160
Абдимуратов Ж.П. БАЛАЛАРДЫ ХАҚҒӨЙЛИК, ТУЎЫРЫ СӨЗЛИК РУЎХЫНДА ТӨРБИЯЛАЎ.....	162
Абдимуратов П.С, Акимниязов З.Х. ЖАСЛАРДА ХҮЖДАНЛЫ, ӘДЕП- ИКРАМЛЫ ҚАРЫМ-ҚАТНАС ПАЗЫЙЛЕТЛЕРИН РАЎАЖЛАНДЫРЫЎ..	164
Абдимуратов П.С. ЖАСЛАРҒА АДАМГЕРШИЛИК ПАЗЫЙЛЕТИ ХАҚҚЫНДА ТҮСИНИК БЕРИЎ.....	167
Seytanov B.T. MUSIQA MAKTABIDA NAFOSAT TARBIYASI.....	169
Уалиева Хурлиман. КАСБ-ХУНАР ЭҒАЛЛАШ МУҚАДДАСЛИГИ	171
Sharipova Sitorabonu, Karimov Olimxo'ja. O'TMISH MUTAFAKKIRLARINING MUSIQA SAN'ATI HAQIDAGI FIKRLARI.....	174
Qutliyeva Gulmira, Karimov Olimxo'ja. MAKTABGACHA TA'LIM TARBIYALANUVCHILARIGA INTERFAOL STRATEGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	177
U.Abatbaeva, A.Erejevov. ART-PEDAGOGIKALIQ HĀM ART- TERAPEVTIKALIQ TEXNOLOGIYALARDI OQIWSHILARDI TĀRBIYALAWDA QOLLANIW METODI, FORMA HĀM QURALLARI.....	186
Sh.K.O'rinov. YANGILANAYOTGAN O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA MADANIYAT VA SAN'ATNING O'RNI VA ROLI.....	189
Ramazonova O'g'iloy. INSON QALBI VA RUHIYATINI TADQIQ QILUVCHI IJODKOR.....	193
Yerjanova Gulchehra. TARIX MASHG'ULOTLARIDA O'QUVCHILARNI MUSTAQIL ISHLASHGA ORGATISH.....	197
Г.Губенова, С.Алламбергенов. ПЕДАГОГИКА ИЛИМИНДЕ ЭТНОМӘДЕНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРДЫ ҚӘЛИПЛЕСТИРИЎ ЖОЛЛАРЫ.....	201
Хожамуратов Казахбай, Арунова Жулдыз, Каипназарова Илгиза. ҚАРАҚАЛПАҚСТАН СУЎРЕТЛЕЎ ӨНЕРИ.....	205
Калкоразов А.А, Уразниязов А.Ж. РЕСПУБЛИКА КАРАКЛПАКСТАН: ПЕРИОД ОБНОВЛЕНИЯ И ПРОЦВЕТАНИЯ.....	207
Абатов Жалғасбай, Умирбеков Ислам, Жолдасов Жанболат. РЕҢЛИСУЎРЕТ ШЫҒАРМАЛАРЫНДА ТҮРЛИ РЕҢЛЕРДИҢ	210

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Madaniyat va sport sohasida boshqaruv tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2017- yilning 15-fevraldagi PF-4956- son farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbek milliy maqom san'atini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2017- yil 17- noyabrdagi PQ-3391-son qarori.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2018-yil 28-noyabrdagi PQ-4038-son qarori.
4. O'zbekiston Respublikasi qonuni "Madaniy faoliyat va madaniyat tashkilotlari to'g'risida" 2020-yil 20 yanvar.

INSON QALBI VA RUHIYATINI TADQIQ QILUVCHI IJODKOR

Ramazonova O'g'iloy Xolmurodovna
Buxoro davlat universiteti San'atshunoslik
fakulteti Musiqa ta'limi kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya: TURON FANLAR AKADEMIYASI PREZIDIUMI A'ZOSI VA BOSH ILMIY KOTIBI QURBONOVA GULCHEHRA ABDULLAEVNA

O'zDK "Musiqa pedagogikasi" kafedrasida dotsenti, psixologiya fanlari nomzodi, oliy toifali o'qituvchi, Turon FA akademigi, vitse-prezident, "Turon tarixi" jurnalining tahririyat a'zosi, BMT koshidagi YuNESKO tashkilotining Aristotel nomidagi, Milliy maqomga ega Afina falsafa Akademiyasi tasarrufidagi Jahon falsafa forumi Prezidiumining qaroriga asosan "XXI asr Yer fuqarosi", UNVONI sohibasi, Xalqaro Turon yozuvchilar uyushmasi a'zosi, 3 ta monografiya, 1 ta darslik, 4 ta o'quv qo'llanma, 6 ta o'quv-uslubiy qo'llanma, 8 ta uslubiy qo'llanma va risolalar, 150 dan ortiq ilmiy maqolalar muallifi.

"O'rtamiyona o'qituvchi bayon qiladi,
yaxshi o'qituvchi tushuntiradi, zo'r
o'qituvchi ko'rsatadi, buyuk o'qituvchi
esa ruhlantiradi"

Uilyam Artur Uord –
Ingliz yozuvchisi

Qurbonova Gulchehra Abdullaevna 1968 yil Buxoro viloyati G'ijduvon shahrida ziyolilar oilasida dunyoga kelgan.
1990 yilda Buxoro davlat pedagogika institutining Badiiy – grafika fakultetini tamomlab, Buxoro shahridagi «O'zbekgazpromstroy» qoshidagi "Zamigor" nomli bolalar bog'chasiga tarbiyachi bo'lib ishga qabul qilingan.

1996 yildan boshlab, 2-Toshkent pedagogika bilim yurtiga (**1998 yildan Toshkent pedagogika kolleji**) o'qituvchi lavozimiga ishga qabul qilingan. U o'z mehnat faoliyatida katta yutuqlarga erishganligi, "Tasviriy san'at", "Rasm va buyum yasash", "Tasviriy san'at va uni o'qitish metodikasi", kabi fanlaridan dars berish jarayonida zamonaviy hamda xorijiy ta'lim metodlaridan, interfaol ta'lim texnologiyalaridan muntazam foydalanib, dars samaradorligini yuqori darajaga olib chiqqanligi uchun unga Attestatsiya hay'atining qaroriga ko'ra **avval birinchi**, so'ngra mutaxassislik fanlari bo'yicha **oliy toifali** o'qituvchi maqomi berildi, ish tajribalari respublikada ommalashtirildi.

Shuni alohida qayd etish joizki, G.A.Qurbonova o'zining bilimdonligi, zukkoligini namoyon qilib, kollejda talabalarga interfaol usullarni qo'llagan holda mazmunli darslar, ochiq darslar o'tib, yosh o'qituvchilar uchun mahorat darslarini tashkil qilishga vaqtini ayamas, murabbiylik soatlarida esa, tez-tez aktyor, yozuvchi va shoirlarni taklif qilib, davra suhbatlari, uchrashuvlar, adabiy-badiiy kechalar, konkurslar uyushtirishdan charchamas, bor bilimini yoshlarga berishga harakat qilar, ingliz yozuvchisi **Uilyam Artur Uord** aytganidek, u o'z o'quvchilarini doimo "**ruhlantirar**" edi.

O'z ustida tinmay izlanadigan, tashabbuskor, mohir o'qituvchi Gulchehraxon 2001 yilda "**Yilning eng yaxshi o'qituvchisi**" naminatsiyasi bo'yicha ko'rik tanloviga qatnashib, respublikada g'oliblikni qo'lga kiritib, I-o'rin diplomi bilan taqdirlandi. Shu yili unga katta ishonch bilirilib, **kafedra mudiri** lavozimiga saylandi va bu kafedrani 5 yil davomida boshqardi. Kollejda kafedra mudiri bo'lib ishlagan davrida ham kafedrada salmoqli ishlarni amalga oshirdi. Bu davrda Vazirlik hamda kollej rahbariyatining bir qator sovrinlari hamda faxriy yorliqlari bilan taqdirlandi.

2001 yil "Onalar va bolalar yili"da qizi Zaripova Nilufar bilan "Onalar va bolalar yili" ga bag'ishlangan "**Istiqlol g'unchalari**" nomli konkursa qatnashib **grampri**, ya'ni tomoshabinlarning olqishini olgan eng **oliy o'rinni** qo'lga kiritadi.

Ilmga bo'lgan intilish uni **Nizomiy nomidagi TDPU bilan bog'ladi**. 2003 yildan boshlab, mazkur universitetning Badiiy-grafika fakultetida o'rindosh katta o'qituvchi sifatida bakalavriat talabalari "Tasviriy san'at", "Kompozitsiya", "Tasviriy san'at va uni o'qitish metodikasi", "Qog'oz plastikasi", "Plastik anatomiya" kabi bir qancha fanlardan dars o'tish imkoniyatini berdi.

U 2004 yilda Respublika "**Oila**" **ilmiy-amaliy Markazining 19.00.05** - ijtimoiy psixologiya; etnopsixologiya; mutaxassisligi bo'yicha kunduzgi bo'lim **aspiranturasiga** o'qishga qabul qilindi. Aspiranturada o'qish bilan bir qatorda psixologiya sohasidagi bilimlarini tizimga solish maqsadida **2005 yilda** Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika Universitetining **Amaliy psixologiya mutaxassisligi** bo'yicha to'la kursini tamomlab, "**Xalq ta'limi tizimi**" va "**Oila amaliy psixologi**" mutaxassisligini egalladi.

G.A.Qurbonova 2007 yilda aspiranturani tamomlagach, O'zDK "Musiqiy pedagogika" kafedrasida asosiy katta o'qituvchi lavozimiga ishga qabul qilingan. O'rindoshlik asosida Respublika ixtisoslashtirilgan "Nafis san'at" litseyida psixolog bo'lib ishladi. Bitiruvchilarni kasbga yo'naltirish maqsadida bir qancha

metodikalar orqali ularning qaysi yo'nalishga moyilligi va qobiliyalari borligini aniqlab, ularni to'g'ri kasb tanlashga yo'naltirishga erisha oldi.

2007 yil **"Yilning eng yaxshi psixologi"** ko'rik tanloviga qatnashib, birinchi o'rinni qo'lga kiritgan va **"Yilning eng yaxshi psixologi"** diplomi va sovrinlari bilan taqdirlangan.

2008 yil yanvar oyidan boshlab, O'zDK **"Ma'naviyat va ma'rifat"** bo'lim boshlig'i lavozimiga tayinlangan. Faoliyati davrida **"Yoshlar yili"** ga bag'ishlangan dasturlar, bukletlar ishlab chiqib, reja asosida talaba yoshlar bilan seminar treninglar konsert dasturlari tuzib, tadbirlar, o'tkazgan. Qisqa muddatda o'zining bilimi, tirishqoqligi, mehnatsevarligi bilan kollektiv va talabalar orasida hurmat qozongan.

2009 yil 30 iyun kuni **"Oiladagi shaxslararo munosabatlarning farzand ijtimoiy persepsiyasigi ta'siri"** (tasviriy san'at yo'nalishida tahsil olayotgan o'quvchilar misolida) mavzusida **nomzodlik dissertatsiyasini** muvaffaqiyatli himoya qilib, **Psixologiya fanlari nomzodi** ilmiy darajasi berilishi uchun OAKga tavsiya etildi va shu yilning 18 dekabr kuni unga **Psixologiya fanlari nomzodi** ilmiy darajasi diplomini olishga muvassar bo'ldi.

Gulchehra Abdullaevna 2011 yil sentabr oyidan boshlab, O'zDK **Amaliyot bo'limi boshlig'i** lavozimiga tayinlangach, ichki o'rindoshlik asosida **"Musiqiy pedagogika"** kafedrasida katta o'qituvchi lavozimida faoliyat yuritdi.

2013-2016 yillarda o'rindoshlik asosida O'DJTU **"Pedagogika va psixologiya"** kafedrasida ham **"Umumiy psixologiya"** hamda **"Axborot xavfsizligi psixologiyasi"** fanlaridan dars berdi.

2017 yil 27 yanvar oyida **dotsent ilmiy unvonini** olib, kafedrada dotsent lavozimida ishlay boshlagan hamda ichki o'rindoshlik asosida amaliyot bo'limini boshqarib kelgan.

G.A.Qurbonova O'zDK talabalari uchun o'quv rejasida belgilangan amaliyot turlari bo'yicha Xalq ta'limi vazirligi tasarrufidagi Bolalar musiqa va san'at maktablari, umumta'lim maktablari va maktabgacha ta'lim muassasalaridan amaliyot bazasi sifatida foydalanish uchun ruxsat olib, Toshkent Madaniyat kolleji, Estrada sirk kolleji, Toshkent viloyat pedagogika kolleji, Yunus Rajabiy nomli pedagogika kolleji, Qorasuvdagi pedagogika kolleji hamda Toshkent shahridagi bir necha bolalar musiqa va san'at maktablari va san'at kollejlari, litseylari bilan shartnomalar tuzib, talabalarning Malakaviy amaliyoti uchun sharoit yaratib berishga harakat qildi.

2017-2019 yillarda O'zDK OChES fakultetida Xotin-qizlar qo'mitasi raisi sifatida ham bir qancha ishlarni amalga oshirib, konservatoriyada va talabalar turar joylarida reja asosida mazmunli tadbirlar va talaba qizlar bilan qiziqarli suhbatlar treninglar o'tkazib, Shayxontohur tumanida Xotin-qizlar uchun o'tkaziladigan yig'ilishlarda muntazam ravishda qatnashib kelgan.

Gulchehra Abdullaevna doimiy ravishda Respublika hamda Xalqaro miqyosda ilmiy-amaliy konferensiyalarda faol ishtirok etib, jurnal va to'plamlarda qator ilmiy maqolalarini nashr ettirib kelgan. Jumladan: **Germaniya, Polsha, Rossiya, Turkiya, Qozog'iston** va ko'plab chet el jurnal va ilmiy konferensiya

to'plamlarida muntazam ravishda ilmiy maqolalari bilan ishtirok etib, har bir ilmiy ishlari uchun sertifikat va guvohnomalar, diplomlar olib kelmoqda.

Hozirgi kunda G.A. Qurbonovning Magistratura talabalari uchun **1 ta o'quv qo'llanmasi**, bakalavriat talabalari uchun **1 ta darslik**, **4 ta o'quv qo'llanmasi**, **6 ta o'quv-uslubiy qo'llanma**, **8 ta uslubiy qo'llanma va risolalar**, **3 ta monografiyasi** nashr yuzini ko'rgan. "Tasviriy san'at va uni o'qitish metodikasi", "Umumiy psixologiya nazariyasi va amaliyoti", "Psixologiya. Pedagogika", "Yosh davrlari psixologiyasi", "Kasbiy psixologiya", "Testologiya" fanlaridan dars o'tib, **fan dasturlari hamda majmualar** tayyorlab kelmoqda.

G.A. Qurbonovning OAK tasarrufidagi jurnallarda hamda konferensiya materiallarida **150 dan ortiq** ilmiy maqola va tezlari chop etilgan.

Ilmiy izlanishlarining samarasi o'laroq 2017 yil 24 sentabr oyida Turon fanlari akademiyasining **Faxriy akademik** ilmiy unvonini olgan.

2019 yil 29 dekabr oyida Turon fanlari akademiyasining **Akademik** ilmiy unvoniga sazovor bo'ldi.

2020 yil 6 oktabrdan boshlab Turon fanlar akademiyasining **Prezidium-2 ni** a'zosi va "**Turon tarixi**" jurnalining **tahririyat a'zosi** sifatida faoliyat yuritib keldi.

2020-2021 o'quv yilidan boshlab, o'rindoshlik asosida O'zMU huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq (mintaqaviy) markazida "Amaliy testologiya muammolari" fanidan ham dars berib kelmoqda.

2021 yil 28 yanvar oyidan boshlab, Turon fanlar akademiyasi Prezidiumining a'zosi etib saylangan.

2021 yil **ILM-FAN, TA'LIM TARAQQIYO TIga** katta hissa qo'shgan, **OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM YO'NALISHLARI BO'YICHA** o'quv adabiyotlarining yangi avodini yaratishdagi faolligi hamda Qirg'iziston davlati bilan ijodiy hamkorlik yuritayotgan Turon FA akademiklari, Faxriy akademiklari, Turon Yozuvchilar va jurnalistlar uyushmasi a'zolari - millati, hududiy yashash joyidan qat'iy nazar ushbu ko'krak nishoni (Lotun ustidan oltin suvi qoplangan medal) bilan Qirg'iziston NNT hamda Turon FA, Turon yozuvchilar uyushmasi taklifi asosida Qirg'iziston davlati tomonidan ko'krak nishoni va guvohnomasi bilan taqdirlangan.

Gulchehra Abdullaevna, o'zining ishchanligi, mehnatsevarligi, har bir ishga mas'uliyat bilan yondashishi, mahalliy va xorijiy jurnal sahifalarida muntazam ravishda maqolalari chop etilayotganligi, shuningdek o'quv va badiiy adabiyotlar ustida tinmay izlanishlar olib borayotganligini hisobga olib, unga katta ishonch bildirilib, 2021 yil yanvar oyida, **XALQARO TURON YOZUVCHILAR UYUSHMASI**ning haqiqiy a'zosi etib qabul kilindi hamda Turon fanlar akademiyasining **Bosh ilmiy kotibi** etib etib saylandi.

2022-yil 11- fevraldan boshlab, Kurbonova Gulchehra Abdullaevna BMT qoshidagi YuNESKO tashkilotining Aristotel nomidagi, Milliy maqomga ega Afina falsafa Akademiyasi tasarrufidagi Jahon falsafa forumi Prezidiumining

qaroriga asosan "XXI asr Yer fuqarosi" nomzodligiga qabul qilindi va buyuk Xalqaro UNVONI bilan taqdirlandi.

Inson qalbi va ruhiyatini tadqiq qiluvchi, zukko, ijodkor olima Gulchehra Abdullaevnaga kelgusi ezgu niyatlarini amalga oshishida, ilmiy va ijodiy ishlariga omadlar tilaymiz.

TARIX MASHG'ULOTLARIDA O'QUVCHILARNI MUSTAQIL ISHLASHGA ORGATISH

Yerjanova Gulchehra Medatbaevna
Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti doktoranti

Dunyo miqyosida buyuk allomalar, mutafakkirlar tomonidan yaratilgan ma'naviy-ma'rifiy merosni xolisona o'rganish, ularning asarlaridagi millat va jamiyat bardavomligini tarannum etuvchi g'oyalarni tadqiq qilish dolzarb vazifalar sirasiga kiradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoev 2020 yilning eng muhim ustuvor vazifalari haqidagi Oliy Majlisga Murojaatnomasida "mamlakatimizda ilm-fanni yanada ravnaq toptirish, yoshlarimizni chuqur bilim, yuksak ma'naviyat va madaniyat egasi etib tarbiyalash, raqobatbardosh iqtisodiyotni shakllantirish borasida boshlagan ishlarimizni jadal davom ettirish va yangi, zamonaviy bosqichga ko'tarish maqsadida yurtimizda 2020 yilga "Ilm-ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili" deb nom berilishini e'tirof etdi. Binobarin, xalqimizning intellektual, boy ilmiy merosi va milliy qadriyatlarini asosida milliy madaniyat, iqtisodiyot, fan, texnika va texnologiyalar yutuqlari asosida kadrlar tayyorlashning samarali tizimini shakllantirish O'zbekiston taraqqiyotining muhim sharti bo'lib hisoblanadi.

Hozirgi vaqtda tarix fani oldiga katta vazifalar qo'yilgan bir davrda maktab tarix darsliklari mazmuni katta ahamiyat kasb etadi. Shuni ham aytib o'tish kerakki, har bir tarix darsining o'z oldiga qo'yilgan malum ta'limiy va tarbiyaviy vazifalari turadi.

Tasavvurlarni shakllantirishda tarixiy hodisalar obrazlarini o'quvchilr faol suratda idrok etishga qaratilgan usullardan foydalanadi. O'qituvchi hikoyasining mazmunan kurgazmali va obrazli bo'lishi, darslik matnidagi tarixiy h'ujjatlardagi voqea va tasviriy elementler, badiiy adabiet asarlari o'quvchilarda tarixiy tasavvurlarni shakllantirishning asosiy manbai bo'lib xizmat qiladi.

Agarda, dars jarayonida quyidagi didaktik shartlarga amal qilinsa, o'qitishga mujassam yondashishda samaradorlikka erishiladi. Bu esa o'rganilayotgan o'quv fanlari bo'yicha mavzularni mazmunan uyg'unlashtirish, ta'lim sifatini ta'minlash va uning tarbiyaviy jihatlarini kuchaytirib, darslarda mazmunan bir-biriga yaqin yoki aralash o'quv fanlari tarkibidagi tushunchalar yordamida o'quvchilarning ilmiy dunyoqarashi hamda muayyan mustaqil ishlash ko'nikma va malakalarini shakllantiradi.